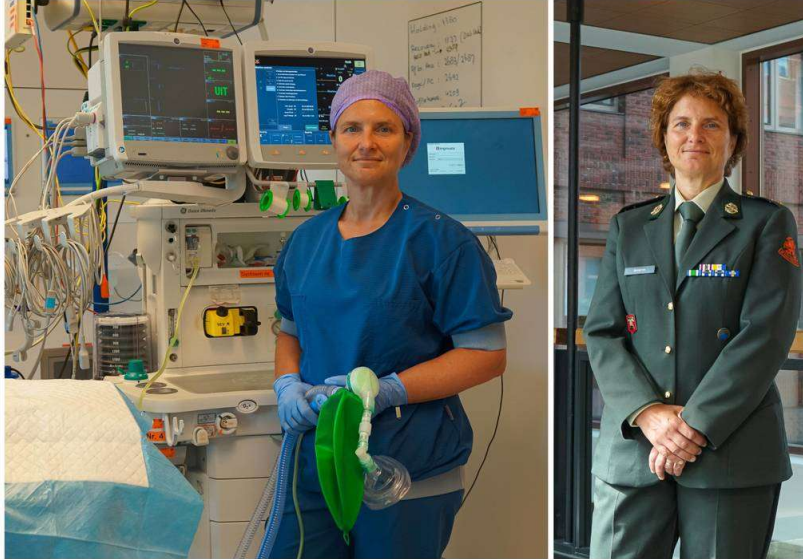

Veteraan die in Afghanistan diende aan je ziekenhuisbed

Luisa en Emiel werken in het Maasstad, maar werden ook als militair uitgezonden naar oorlogsgebied

LUISA BONANNO: ALS EERSTE LUITENANT EN ALS ANESTHESIEMEDEWERKER. PRIVEFOTO

Hij is arts in het ziekenhuis, zij maakt deel uit van het chirurgisch team van het leger. Toch staan Emiel Caris en Luisa Bonanno samen in de operatiekamers (OK) van het Maasstad Ziekenhuis. En: allebei zijn ze meermaals door Defensie uitgezonden voor missies in Afghanistan.

COCK RIJNEVEEN

Het zijn indrukwekkende verhalen die Luisa Bonanno (50) vertelt over haar deelname aan tien missies van het Nederlandse leger. Over oorlogsomstandigheden, bermbommen en ongekende kameraadschap. Ze is sinds 2000 in dienst van Defensie. Tegelijkertijd werkt ze al vijftien jaar in het Rotterdamse Maasstad Ziekenhuis.

In het leger is ze eerste luitenant, gedetacheerd bij het Maasstad wordt ze aangeduid als militair anesthesiemedewerker. Een opmerkelijke combinatie. „Ik wilde meer doen dan de reguliere zorg. Ik was jong en op zoek naar uitdaging.”

Zwaargewonden

Als je als op de OK eenmaal te maken krijgt met het oplappen van zwaargewonde militairen, lijkt een 'burgerziekenhuis' zoals zij het noemt misschien wat saai. Dat idee veegt Bonanno van tafel. In elk geval niet in Rotterdam, waar dagelijks van alles gebeurt, en zeker niet met het brandwondencentrum van het Maasstad in de buurt.

„Het grootste verschil is dat je in Afghanistan te maken had met dreigende omstandigheden en dat je nooit exact wist hoeveel mensen zouden worden binnengebracht. In Nederland is dat accurater: als er één ernstig gewonde wordt gemeld, dan is het er meestal één. ”

Gezien en geroken

„In Rotterdam gebeuren ook vervelende dingen”, voegt Emiel Caris (45) toe. Hij is sinds 2010 anesthesioloog in het Maasstad. Hij volgde de omgekeerde weg die collega Bonanno aflegde. „Wij zijn allebei uitgezonden geweest. We hebben de pijn gezien en geroken. Dan spreek je de taal van iemand die wordt binnengebracht. ”

Samen maken ze deel uit van een uitwisselingsprogramma tussen het ministerie van Defensie en verschillende Nederlandse ziekenhuizen. Het Maasstad is er trots op dat een vernieuwd én aangescherpt samenwerkingscontract hen nog weer twaalf jaar koppelt aan het Nederlandse leger.

Zo is Bonanno gestationeerd op Zuid, terwijl Caris als 'burgerarts' en luitenant-kolonel op zijn beurt deel kan nemen aan militaire oefeningen en missies. Allebei vinden ze die 'dubbelfunctie' een meerwaarde voor hun werk.

Bermbom

Bonanno maakte in 2010 een van de verschrikkingen mee van de Nederlandse missie in Afghanistan. „Een aantal jaren geleden zijn drie mariniers met hun voertuig over een berm bom gereden. Een overleed ter plekke, de ander in het veldhospitaal. De enig overlevende marinier kreeg ik bij mij op de operatietafel en hij heeft het gelukkig overleefd. Deze collega kwam ik tien jaar ná dit incident tegen. Uitgegroeid van een jonge knul tot een man. Mede door mijn hulp staat hij er weer en is hij inmiddels omgeschoold tot verpleegkundige. Daar doe ik het voor. Je ziet dat mensen weer beter worden en daardoor weer een leven kunnen opbouwen."

In de operatiekamers zorgt de anesthesioloog (ook anesthesist genoemd) er samen met de anesthesiemedewerker voor dat een patiënt veilig en comfortabel een operatie ondergaat. Dat doen ze net zo gedreven in een kamer in een modern ziekenhuisgebouw als in een tijdelijk veldhospitaal.

Wat het verschil is? „In Nederland is een ziekenhuis een ziekenhuis. Je ziet er patiënten van 0 tot 100 jaar in een relatief veilige omgeving", zegt Bonanno. „In een veldhospitaal ben je in een minder veilige omgeving en draait de zorg primair om het helpen van militairen van allerlei nationaliteiten. Daar waar mogelijk werd humanitaire hulp verleend. In ons geval kreeg de lokale bevolking ook medische hulp."

Caris: „Het is super leerzaam om je vak in een andere setting en met minder hulpmiddelen uit te oefenen. Tegelijk leer je waarderen wat je thuis hebt." Van de uitwisselingsmogelijkheden hoorde hij in 2014. „Het was echt iets voor mij, om me als arts verder te ontwikkelen. Ik heb toen de officiersopleiding op de KMA gevolgd. Ik doe dit, omdat ik het een verrijking vind. De andere kant is dat mijn gezin het niet altijd even leuk vindt. Maar ze steunen me gelukkig volledig."

Hectiek

Op een missie komt er ook nog eens druk en hectiek bij. Bonanno: „Dan opereer je in bijzondere omstandigheden. Militairen die dan de poort uitgaan, maken de oorlog mee. Wij zien de oorlog terug op de operatietafel. Dat zijn soms verschrikkelijke dingen. Op uitzending is alles gericht op overleven en een slachtoffer binnen 48 uur naar zijn land van herkomst te krijgen."
